

Informacja o działalności
Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej
w 2015 roku.

*Ow0
8.07.2016
M. Nowak*
**STAROSTWO POWIATOWE
W NAKLE NAD NOTECIĄ**

Wpłynęło **05 LUT. 2016**
1782/102/2016/11

Wybrani w dniu 31. maja 2015 roku, w wyborach powszechnych radni powiatowi Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej reprezentują wszystkich rolników naszego województwa. Spośród nich wyłoniono Walne Zgromadzenie KPIR liczące 38 osób. Na gremium takie składa się po dwóch przedstawicieli każdej z dwiętnastu rad powiatowych Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej.

W dniu 2. lipca na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Walnego Zgromadzenia wybrano:

pięcioosobowy Zarząd w składzie:

Ryszard Kierzek – prezes, powiat żniński
Tadeusz Ziółkowski – wiceprezes, powiat toruński
Sławomir Kowalewski – członek, powiat lipnowski
Stanisław Seklecki – członek, powiat włocławski
Mirosław Smaruj – członek, powiat mogileński,

pięcioosobową komisję rewizyjną w składzie:

Roman Ciesielski – powiat aleksandrowski
Edward Morawski – powiat inowrocławski
Jan Skrzyszewski – powiat chełmiński
Stanisław Drogoś – powiat sępoleński
Jacek Nowak – powiat sępoleński

Przewodniczącym komisji rewizyjnej został Pan Jacek Nowak.

Delegatem do Krajowej Rady Izb Rolniczych wybrano Marka Borowskiego z powiatu tucholskiego.

Rolę pomocniczą wobec walnego zgromadzenia i zarządu Izby pełnią komisje problemowe wybrane spośród rad powiatowych i walnego zgromadzenia:

- Komisja Budżetu i Finansów w składzie siedmioosobowym, której przewodniczy Pan Mirosław Ozimkowski z powiatu rypińskiego
- Komisja ds. Restrukturyzacji i Modernizacji Wsi w składzie szesnastoosobowym, której przewodniczy Pan Wojciech Pietrzak z powiatu golubski-dobrzyńskiego,
- Komisja ds. Produkcji i Ekonomiki Rolnictwa – w składzie szesnastoosobowym, której przewodniczy Pani Emilia Jaskólska z powiatu rypińskiego,
- Komisja ds. Socjalnych, BHP i Doradztwa Rolniczego – w składzie szesnastoosobowym, której przewodniczy Pani Józefa Błajet z powiatu żnińskiego.

Pracami biura Izby kieruje dyrektor Paweł Wienconeck.

Działania nowo wybranego samorządu rolniczego od początku dotyczyły przedsięwzięć mających ograniczać negatywne skutki suszy w rolnictwie. Po spotkaniu w dniu 8 lipca z Panią Ewą Mes - Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Zarząd przedstawił swoje stanowisko w sprawie suszy. Zaapelował o szacowanie strat na obszarze całych gospodarstw dotkniętych suszą a nie tylko na glebach i

gatunkach roślin zagrożonych suszą według wskaźników Klimatycznego Bilansu Wodnego. Wielokrotnie informowaliśmy wojewodę i ministra rolnictwa, że przepisy odpowiedzialne za definiowanie zjawiska suszy rolniczej są oderwane od rzeczywistości i nie służą faktycznie poszkodowanym rolnikom. Monitoring tych zjawisk oparty na pomiarach jednej stacji w powiecie jest niemiarodajny. Ponadto powinien on uwzględniać całoroczny bilans wodny.

Premiera i ministra rolnictwa prosiliśmy o pilne uruchomienie programów pomocowych dla poszkodowanych rolników naszego regionu, a w szczególności o:

- maksymalne przyśpieszenie dopłat bezpośrednich i ONW za 2015 rok,
- uznanie suszy jako istotnego powodu zmniejszenia plonów, co wpływa na niewywiązywanie się z umów handlowych i kontraktacyjnych,
- umorzenie składki KRUS z zachowaniem ciągłości ubezpieczenia,
- rekompensaty gminom utraconych dochodów z powodu umorzenia podatku rolnego,
- pomoc socjalną dla najbardziej poszkodowanych klęską suszy rodzin rolniczych,
- uruchomienie kredytów preferencyjnych na zakup środków do produkcji rolnej,
- prolongatę w spłacie kredytów preferencyjnych zaciągniętych w latach poprzednich,
- ogłoszenia stanu klęski żywiołowej dla naszego województwa, spowodowanej suszą w rolnictwie.

Wnioski te formułowaliśmy we współpracy ze związkami zawodowymi i organizacjami rolniczymi naszego województwa. Problemy suszy w rolnictwie przedstawiane były co najmniej trzykrotnie w lipcu i w sierpniu 2015 roku podczas obrad sejmowej komisji rolnictwa, w których uczestniczyli wiceprezes Tadeusz Ziółkowski, przewodniczący RP KPIR w Bydgoszczy Wojciech Mojzesowicz oraz Paweł Barczak i inni rolnicy z naszego województwa.

II Walne Zgromadzenie KPIR w dniu 28 sierpnia poświęcone było głównie problemowi suszy. Krytycznie oceniono podjęte przez rząd RP działania pomocowe dla poszkodowanych. Zaproponowana pomoc była symboliczna, stanowiła bowiem tylko 1/40 szacowanych strat w produkcji rolnej. Wyrażono ubolewanie z powodu nie ogłoszenia przez rząd RP stanu klęski żywiołowej spowodowanej przez suszę w rolnictwie. Zmieniające się, niejednoznaczne procedury szacowania strat przez komisje, utrudniały sprawne i obiektywne wykonanie ich prac, o czym informowaliśmy wojewodę i ministra rolnictwa. W związku z tym zwróciliśmy się z prośbą o wydłużenie co najmniej o 2 tygodnie terminu wyznaczonego na 30 września, składania przez rolników do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosków o pomoc „suszową”, czego jednak nie uwzględniono. Ostatecznie do ARiMR wpłynęło znacznie mniej wniosków o odszkodowanie. Pomimo tego przewidziana w budżecie kwota nie wystarczyła na wypłaty zakładanej stawki 400 i 200 zł/ha i musiała być zmniejszona.

Kolejny, ważny problem, z którym zmagają się nasi rolnicy to sytuacja na rynku trzody chlewnej. Z myślą o zahamowaniu drastycznie spadających cen żywca wieprzowego, KPIR zorganizowała w dniu 10 listopada w Przysieku konferencję prasową, w której uczestniczyli rolnicy zrzeszeni w grupach producenckich trzody chlewnej. To ich gospodarstwa szczególnie boleśnie dotyka załamanie się rynku

trzody chlewnej. Prezes Ryszard Kierzek przedstawił główne przyczyny dramatycznie pogarszającej się sytuacji: narzucanie rolnikom przez podmioty skupujące i przetwarzające żywiec swoich warunków odbioru a zwłaszcza niskich cen skupu, co jest formą działań monopolistycznych, przypadki nierzetelności zakładów przetwórczych w rozliczaniu produkcji trzody chlewnej w systemie nakładczym, szkodliwe i nieprawdziwe informacje Światowej Organizacji Zdrowia o rzekomych, negatywnych skutkach spożywania mięsa czerwonego, brak właściwej promocji polskiej wieprzowiny.

Nasza Izba przedstawiła te problemy nowemu ministrowi rolnictwa, Krzysztofowi Jurgielowi, z prośbą o podjęcie działań zmniejszających wpływ powyższych czynników na złą sytuację na rynku trzody chlewnej. Wnioskowaliśmy o pilne powołanie zespołu kryzysowego do spraw wieprzowiny oraz o otwarte spotkanie ministra z rolnikami naszego województwa.

Rolnicy zwracali również uwagę na potrzebę bardziej solidarnej, odpowiedzialnej współpracy w ramach grup producenckich. Zwiększenie konkurencyjności osiągnąć można przez systematyczne, wspólne działanie. Należy powrócić do idei mocnego powiązania producentów trzody chlewnej z zakładami przetwórczymi nie tylko poprzez kontraktację ale poprzez posiadanie w nich znacznych udziałów, co wpłynie na większe współdecydowanie. Rozważenia wymaga też propozycja budowy powiatowej ubojni i masarni przez spółdzielnie grup producentów trzody chlewnej, przy wsparciu budżetu państwowego i samorządowego.

Znaczącym dla izb rolniczych wydarzeniem była zorganizowana przez KPIR w dniach 27-28 listopada 2015 roku w Toruniu Pierwsza Krajowa Konferencja Przewodniczących Rad Powiatowych Izb Rolniczych, zatytułowana „Sytuacja społeczno-ekonomiczna w rolnictwie i na obszarach wiejskich – wyzwania dla samorządu rolniczego na najbliższą przyszłość”. Wzięło w niej udział ponad 130 radnych z dziesięciu izb rolniczych w kraju. W ustaleniach końcowych konferencji, zredagowanych przez Pana Romana Włodarza, prezesa Śląskiej Izby Rolniczej, znalazło się 5 wniosków dotyczących sytuacji bieżącej w rolnictwie, między innymi: potrzeby szybkich interwencji agencji rządowych na podstawowych rynkach rolnych, zmian w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego, zapewniających równość traktowania podmiotów uczestniczących w obrocie ziemią i konstytucyjną ochronę praw własności, pilną zmianę Prawa Łowieckiego w zakresie szkód łowieckich i ochrony praw właścicielskich, skuteczne ułatwianie sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych, zmian zasad monitorowania suszy w rolnictwie i procedur szacowania szkód kłęskowych.

Określono też zadania średniookresowe dotyczące przeglądu PROW 2014-2020, systemu ubezpieczeń w rolnictwie, opracowania narodowego programu melioracji gruntów rolnych, a także 16 szczegółowych zagadnień do rozpatrzenia przez sejmową komisję rolnictwa, wskazując na potrzebę zmiany konkretnych zapisów w ustawach i rozporządzeniach. Ustalenia te Izba nasza przesłała do wszystkich Izb rolniczych w Polsce.

Uczestnicy konferencji wypowiadali wiele krytycznych uwag wobec dotychczasowej działalności swojego samorządu a zwłaszcza wobec Krajowej Rady Izb Rolniczych. Musimy zwiększyć efektywność naszych działań dla dobra rolników, których

reprezentujemy przed władzami. Nie możemy tracić lecz odzyskiwać ich zaufanie.

Obrót i zagospodarowanie nieruchomości z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa to problem, w rozwiązywanie którego mocno włączona jest izba rolnicza. Zarząd zwiększa i umacnia zasady i formy współpracy z Agencją Nieruchomości Rolnych, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania gruntów z zasobów, przeznaczonych na powiększenie gospodarstw rodzinnych. Uzgodnione w roku ubiegłym z radnymi powiatowymi tzw. wyłączenia 30% zaczęto dość intensywnie realizować w przetargach ograniczonych dla rolników. Niestety zostały one mocno ograniczone przez wykup tych gruntów przez spadkobierców byłych właścicieli. Okazało się, że około 80 % gruntów przeznaczonych do sprzedaży jest obciążone roszczeniami. Izba wnioskowała o zastrzeżenie przepisów dotyczących gospodarowania na gruntach nabytych od państwa, mających zapobiegać spekulacyjnemu obrotowi tą ziemią. Część z nich uwzględniono w ustawach o kształtowaniu ustroju rolnego i o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. W grudniu 2015 roku wstrzymano jednak proces sprzedaży gruntów, zamieniając je na dzierżawy. Prezes ANR 18 stycznia 2016 roku wprowadził nowe zasady przeprowadzania przetargów na dzierżawy gruntów będących w zasobie Agencji. Najważniejszą z nich wydaje się zawieranie umowy dzierżawy na okres 10 lat, co ma zapewnić rolnikom stabilne warunki gospodarowania.

Każda propozycja dzierżawy bądź skorzystania przez Agencję z prawa pierwokupu w ramach ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, konsultowana jest z radnymi powiatowymi Izby rolniczej a prezes KPIR wydaje opinię zgodną ze stanowiskiem radnych powiatowych. Między innymi na nasz wniosek ANR w grudniu 2015 roku odkupiła ponad 300 ha nieruchomość w powiecie mogileńskim. Wnioskowaliśmy również o kilkuset hektarowe odkupy w powiecie świeckim i o 80 ha w żnińskim.

Walne zgromadzenie naszej Izby widząc potrzebę większego wspierania rolników indywidualnych w pozyskiwaniu gruntów na powiększanie ich gospodarstw, zaleciło utworzenie dodatkowej komisji do spraw obrotu ziemią. Już 25 stycznia 2016 roku komisja ta wniosła wiele krytycznych uwag do projektu ustawy o wstrzymaniu sprzedaży gruntów z zasobów własności rolnej Skarbu Państwa.

Zespół pracowników, zwłaszcza w biurze w Przysieku, tworzy silny, drugi po K-PODR w Minikowie ośrodek szkoleniowo-doradczo-informacyjny dla środowiska wiejskiego, świadcząc bezpłatnie głównie doradztwo prawne oraz usługi w zakresie wiedzy o pozyskiwaniu i wykorzystaniu pomocy finansowej ze środków unijnych i krajowych. Współpracując z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zorganizowaliśmy i przeprowadziliśmy we wszystkich powiatach spotkania szkoleniowe rolników na temat nowego systemu płatności bezpośrednich, wprowadzającego szereg warunków ograniczających, zwłaszcza w zakresie tzw. zazielenienia. Dodatkowo omawiane były zagadnienia stosowania w produkcji rolniczej nie chemicznych metod ochrony roślin, pozyskiwanie w gospodarstwie energii słonecznej przy pomocy urządzeń fotowoltaicznych a także prezentacja różnych programów prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym czy ofert ubezpieczeń Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”. W latach 2013 – 2015 działający w strukturach „TUW” Związek Wzajemności Członkowskiej „Partner” uzyskiwał nadwyżkę finansową z tytułu prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Duża część tej nadwyżki przeznaczona została na wsparcie prewencyjnej działalności ochotniczych straży pożarnych – ok. 53 tys. zł w 2013 r. 60 tys. zł w 2014 r. W roku ubiegłym z nadwyżki tej sfinansowano zakup ok. 10 tys. kamizelek odblaskowych dla dzieci klas pierwszych ze szkół wiejskich. W roku bieżącym nie będzie podobnego wsparcia, gdyż w wyniku swojej działalności Związek Wzajemności Członkowskiej „Partner” nie wypracował stosownego zysku, który można by na ten cel przeznaczyć.

W ubiegłym roku przekazaliśmy do KRIR wiele opinii do projektów ustaw i rozporządzeń, mających istotne znaczenie dla rolników. Do ważniejszych należałoby zaliczyć:

- ustawa prawo łowieckie
- rozporządzenia MRiRW w sprawie poszczególnych działań PROW 2014-2020, modernizacja gospodarstw rolnych i wsparcie młodych rolników
- ustawa o płatnościach bezpośrednich
- ustawa o ubezpieczeniu upraw i zwierząt gospodarskich
- rozporządzenie w sprawie wysokości dopłat do kwalifikowanego materiału siewnego
- rozporządzenia dotyczące sprzedaży bezpośredniej i dostaw bezpośrednich
- rozporządzenie w sprawie bioasekuracji przeciwko ASF

Pozytywnym efektem może być zmiana rozporządzenia pozwalająca na ubieganie się o premie dla młodych rolników, którzy rozpoczęli samodzielne prowadzenie gospodarstwa przed 13 lipca 2015 roku.

Zawiedzeni jesteśmy tzbem i sposobem pracy nad ustawą Prawo łowieckie., do której przygotowaliśmy kilkadziesiąt własnych propozycji lecz zaniechano dalszych prac nad tym projektem. Jest zapowiedź osobnej ustawy, regulującej szacowanie szkód łowieckich i wypłaty odszkodowań.

Wśród innych prac KPIR należałoby wymienić:

- wydanie 70 pozytywnych opinii dla rolników zakupujących grunty z zasobu własności rolnej Skarbu Państwa o przyjęcie przez ANR jako zabezpieczenie spłaty należności w postaci hipoteki umownej na nabywanej nieruchomości oraz weksla własnego in blanco,
- wydanie 118 opinii do projektów uchwał rad gmin w sprawie przyjęcia podstawy wymiaru podatku rolnego,
- wydanie 46 opinii dotyczących przeznaczenia gruntów rolnych na cele inne niż rolnicze,
- udział w pracach zespołu porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO) i jego wsparcie finansowe kwotą 10.000 złotych,
- współpraca z Krajową Radą Izb Rolniczych przy organizacji trzech pikników: Drobiowego w dniu 7 czerwca 2015 r., Zbożowego w dniu 12 lipca 2015, Wieprzowego w dniu 1 sierpnia 2015 roku,
- organizacja wojewódzkiego konkursu orki dla rolników i uczniów szkół rolniczych w Bielicach, powiat mogileński,
- współpraca z redakcją rolniczą telewizji regionalnej „Agroregion” - pomoc w przygotowaniu audycji promujących pracę naszych rolników, cotygodniowe

notowania cen surowców i produktów rolnych,

- pomoc w organizacji wypoczynku dzieci wiejskich – 95 dzieci wyjechało latem nad morze i w góry, 100 dzieci na zimowiska w góry, 195 dzieci uczestniczyło w półkoloniach zorganizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,

Inne, szczegółowe działania, np. udział Zarządu w spotkaniach ważnych dla rolników, dofinansowanie różnych przedsięwzięć promujących pracę, życie, kulturę rolników i wsi, znaleźć można w informacjach zawartych na stronie internetowej KPIR.

Opracował: Wojciech Chwilczyński